

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

Знайомство з курсом **ОСОБЛИВОСТІ НЕЗАРАЗНИХ,
ІНВАЗІЙНИХ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ
ХВОРОБ ДРІБНИХ ТВАРИН**

**Вибіркова компонентна освітньо-професійної
програми «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 II освітній рівень.**

Викладач: кандидат вет. наук, доцент
Цимерман Олеся Олександрівна
кандидат вет. наук, доцент
Євтушенко Інна Дмитрівна

Кафедра хірургії ім. проф. І.О. Калашника

Телефон - 0576357381.

Електронна пошта: hiryrgya@ukr.net

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: Дисципліна формує компетенції, які є складовою підготовки ветеринарних лікарів у напрямку хвороби дрібних тварин.

Вчить розбиратися в сучасних проблемах щодо захворювань незаразної патології, інфекційної та інвазійної етіології у дрібних тварин, особливості клінічного перебігу, патогенезу, і методах контролю щодо лікування та профілактики даної групи хвороб у собак та котів. Дисципліна висвітлює особливості щодо застосування сучасних методів лабораторної діагностики та лікування і профілактики патологій незаразної, інфекційної та інвазійної етіології; існуючі фактори ризику виникнення захворювань собак та котів; арсенал сучасних лікарських засобів, направлених на знешкодження збудника захворювання та попередження розвитку патологій у дрібних тварин. Розглядає сучасні діагностичні критерії щодо оцінки якості проведених діагностичних, профілактичних та лікувальних заходів собак та котів незаразної, інфекційної та інвазійної патологією, здатність застосовувати новітні наукові та практичні досягнення у ветеринарній практиці та здатність оцінювати ефективність лікувальних заходів та доцільність їх використання з урахуванням видових та вікових особливостей організму дрібних тварин.

Метою курсу «Особливості незаразних, інвазійних та інфекційних хвороб дрібних тварин» є освоєння студентами основних закономірностей прояву незаразної, інвазійної та інфекційної патології у собак та котів, застосування діагностичних критеріїв в залежності від виду збудника захворювання та освоєння основних сучасних принципів лікування та профілактики за хвороб різної етіології.

Курс «Особливості незаразних, інвазійних та інфекційних хвороб дрібних тварин» пов'язаний з вивченням сучасного стану щодо захворювань незаразної патології, інфекційної та інвазійної етіології у дрібних тварин, особливостей клінічного перебігу, патогенезу, і методів контролю щодо лікування та профілактики; вивченням сучасних методів діагностики та превентивних

технологій щодо даної групи захворювань у дрібних тварин, отримання знань щодо структуру нормативних документів (інструкцій, настанов); правил складання нормативних документів (акт тощо).

Попередні умови для вивчення курсу: базується на попередньо опанованих знаннях із загальних і спеціальних дисциплін – анатомії, фізіології, зоології, хімії, мікробіології, клінічної діагностики, фармакології, паразитології.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни (кодування згідно чинної освітньо-професійної програми, в дужках вказана забезпечувана компетенція відповідного стандарту вищої освіти).

Компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗКС2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях).

ЗК3Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. (ЗКС3. Знання та розуміння предметної галузі та професії).

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.(ЗКС7.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗКС9. Здатність приймати обґрунтовані рішення).

ФК1. Здатність розуміти та з'ясувати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин. (ФКС1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних).

ФК19. Здатність проводити фахову діяльність в межах обраної спеціалізації.(ФКС19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення).

ФК19.1. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування хвороб дрібних тварин.(ФКС20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності).

Програмні результати навчання:

ПРН7. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин (ПРНС14. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо виборів ефективних методів діагностики, лікування та профілактики

хвороб тварин).

ПРН15. Рекомендувати до застосування карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології, фармацевтичні препарати різного спектру та механізму дії.(ПРНС6 Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології).ПРНС9 Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для людей і тварин). ПРНС19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення).

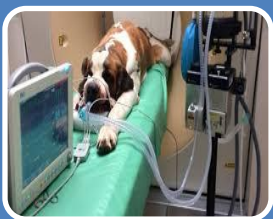
ПРН17. Проводити заходи щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб дрібних тварин.

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

(Відповідність компетентностей дисципліни межах компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» вказана форма контролю програмних результатів навчання)

Отримує можливість вивчити особливості клінічного прояву захворювань незаразної патології, інфекційної та інвазійної етіології у дрібних тварин, встановлення етіологічного фактору, вивчення патогенезу і методів контролю щодо лікування та профілактики даної групи хвороб у собак та котів. (ЗК2, ЗК3, ЗК6, ФК1, ФК19)/ індивідуальні практичні заняття

Отримує уявлення про призначення сучасних методів лабораторної діагностики, лікування та профілактики патологій незаразної, інфекційної та інвазійної етіології; у собак і котів; існуючі фактори ризику виникнення захворювань даної групи у дрібних тварин; арсеналу сучасних лікарських засобів, направлених на знешкодження збудника захворювання та попередження розвитку патологій у дрібних та здатність об'єктивно оцінювати необхідність проведення клінічних, лабораторних, діагностичних досліджень в залежності від виду збудника захворювання. (ЗК2, ЗК6, ФК19.1, ПРН7) /індивідуальні практичні заняття.

Здатність призначати та проводити комплекс лікувальних заходів з урахуванням діагнозу та прогнозу захворювань незаразної, інфекційної та інвазійної етіології; визначати діагностичні критерії щодо оцінки якості проведених діагностичних, профілактичних та лікувальних заходів собак та котів з даною групою хвороб; здатність застосовувати новітні наукові та практичні досягнення у ветеринарній практиці та за необхідністю організувати карантинні та оздоровчі заходи за хвороб різної етіології у собак та котів. (ЗК2, ЗК6, ФК19, ПРН8, ПРН17, ПРН15) / індивідуальні практичні заняття

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення дисципліни відводиться 60 годин, в тому числі 14 годин лекційних, 14 годин лабораторно-практичних та 32 години самостійних занять.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на лабораторно-практичних заняттях, є: індивідуальні тестові завдання; індивідуальні практичні завдання.

Формою підсумкової атестації є екзамен.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСОБЛИВОСТІ НЕЗАРАЗНИХ, ІНВАЗІЙНИХ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ДРІБНИХ ТВАРИН

Напрямок 211 – Ветеринарна медицина.

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **Магістр**.

Вибіркова компонента. Курс III.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю		Обсяг дисципліни за навчальним планом		У тому числі по семестрам
		кредитів	годин	5
Всього годин по плану		2	60	60
У т.ч. аудиторних		0,93	28	28
самостійних		1,06	32	32
Із аудиторних: лекцій		0,46	14	14
лабораторно-практичних		0,46	14	14
Модуль (заліковий кредит)	I	1	30	30
	II	1	30	30
Екзамен				*

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ**

Назва модулів та їх зміст	Шифри компетентностей
<p>Інвазійні та інфекційні хвороби дрібних тварин</p> <p>Епізоотологія Вивчає діагностику, профілактику та заходи боротьби з інфекційними та вірусними хворобами собак і котів.</p> <p>Паразитологія Вивчає протозоози, гельмінтози, акарози та ентомози, цистодози і нематодози, їх морфо-біологічну характеристику, поширення, діагностику, лікування, профілактику та інші методи боротьби з ними.</p> <p>Компетентності дисципліни: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3). Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК6). Здатність розуміти та з'ясувати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин (ФК1); Здатність проводити фахову діяльність в межах обраної спеціалізації (ФК19). Здатність розуміти та з'ясувати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин (ФК1); Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування хвороб дрібних тварин (ФК19.1). Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин(ПРН7). Рекомендувати до застосування карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології, фармацевтичні препарати різного спектру та механізму дії(ПРН15).</p>	<p>ЗК2, ЗК3,ЗК6 ФК1 ФК19.1, ПРН 7, ПРН15</p>
<p>Незаразні хвороби дрібних тварин Вивчає особливості клінічних, інструментальних та лабораторних методів дослідження хворих собак і котів, техніку і послідовності їх застосування при встановленні стану окремих органів і систем,</p>	

етіологію, потогенез, клінічні ознаки, методи патогномонічної діагностики і лікування дрібних тварин з нозоологічними внутрішніми незаразними хворобами.

Компетентності дисципліни: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2).

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3). Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК6).

Здатність розуміти та з'ясувати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин (ФК1).

Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування хвороб дрібних тварин (ФК19.1).

Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин (ПРН7).

Проводити заходи щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб дрібних тварин. (ПРН17).

**ЗК2, ЗК3, ЗК6
ФК1 ФК19.1
ПРН7, ПРН17**

Підсумковий контроль. Інтегрований модуль

Узагальнений тестовий зміст навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ зп	Тема та план лекції	К – ть годин	Рекомендована література.
Змістовний модуль 1 Інвазійні та інфекційні хвороби дрібних тварин			
Епізоотологія			
1	Антропозоонозні хвороби. Сказ. Лептоспіроз. Хвороба Ауескі. Дерматомікози (трихофітія, мікроспорія). Епізоотологічні особливості захворювань, клінічний прояв та патологоанатомічні зміни, діагностично-диференціальні особливості, методи профілактики та заходи боротьби.	2	1,11, 12
2	Чума м'ясоїдних. Корона- та парвовірусний ентерити хижих. Аденовірусні хвороби собак (інфекційний гепатит та інфекційний трахеобронхіт). Епізоотологія та епізоотичні властивості захворювань, клінічні та патологоанатомічні особливості, особливості імунітету, діагностичні та диференційно-діагностичні методи, особливості лікування, специфічної та загальної профілактики, заходи з боротьби.	2	13,14,15
Паразитологія			
3	Ветеринарна гельмінтологія і протозоологія. Нематодози : Токсокароз. Токсоаскароз. Анкилостомоз. Унцинаріоз. Трихуроз. Дирофіляріоз. Цестодози: Цистицеркози. Теніодози. Дипілідіоз. Дифілоботріоз. Трематодози: Опісторхоз. Клонорхоз. Аляріоз. Меторхоз. Псевдамфістомоз. Метагоніmoz. Морфо-біологічна характеристика збудників, поширення інвазії, діагностика, диференціальна діагностика, лікування і профілактика, заходи боротьби. Протозоози: 1. Бабезіоз 2. Еймеріоз 3. Цистоізоспороз 4. Саркоцистоз 5. Токсоплазмоз Морфо-біологічна характеристика збудників, діагностика, диференціальна діагностика, лікування і профілактика	2	13, 16, 17,
4	Ветеринарна акарологія. Акарози: Саркоптоз. Нотоєдроз собак. Отодектоз. Демодекоз. Ентомози. Триходектоз. Ліногнатов. Сифонаптерози. Морфо-біологічна характеристика збудників, діагностика, диференціальна діагностика, лікування і профілактика.	2	13,17
Змістовний модуль 2			
Незаразні хвороби дрібних тварин			
5.	Діагностика і лікування при хворобах серця у дрібних тварин 1. Класифікація хвороб серцево-судинної системи. 2. Загальні та спеціальні методи діагностики при хворобах серця у дрібних тварин. 3. Діагностика і терапія запальних хвороб серцево-судинної системи. 4. Перикардит, міокардит, ендокардит.	2	2,3,4,5,6,7,8,9,10,13
6	Діагностика і лікування при хворобах дихальних шляхів у дрібних	2	10,13

№ зп	Тема та план лекції	К – ТЬ ГОДИН	Рекомендована література.
	тварин. 1. Хвороби верхніх дихальних шляхів: риніт, ринотрахеїт, трахеїт, ларенгіт; 2. Хвороби нижніх дихальних шляхів: бронхіт, бронхопневмонія, крупозна пневмонія, плеврит, емфізема легень		
7	Хвороби шлунково-кишкового тракту. печінки та підшлункової залози 1. Гастрит, 2. Гастроентерит 3. Виразкова хвороба. 4. Гепатит 5. Дистрофія печінки 6. Цироз 7. Пенкреатит	2	8,9,10,13
Всього годин		14	

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з\п	Тема	Перелік завдань для вивчення студентами	К-ть год	Місце проведення заняття	Методичне і технічне забезпечення
Змістовний модуль 1 Інвазійні та інфекційні хвороби дрібних тварин					
Епізоотологія					
1	Діагностика, диференційна діагностика, заходи з профілактики та боротьби зі стрептостафілококозами та іншими хворобами собак і кішок	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити особливості діагностики, у т.ч. лабораторні методи інфекційних хвороб собак та кішок, що характеризуються переважно ураженням шкіри 2. Скласти схему лікування піодермії собак при різних клінічних формах 	2	кафедра	<p>М-1</p> <p>ТЗ-11,12</p>
Паразитологія					
2	Діагностика та диференційна діагностика протозоозів (бабезіозу, еймеріозу, цистоізо스포зу, саркоцистозу та токсоплазмозу) та нематодозів домашніх м'ясоїдних	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися і намалювати морфологічні ознаки збудників. 2. Вивчити біологічний цикл розвитку паразитів. 3. Виявити патологоанатомічні зміни в органах і тканинах. 4. Оволодіти методами життєвої і посмертної діагностики. 5. Лікувальні і профілактичні заходи. 6. Ознайомлення з арсеналом лікарських препаратів 	2	кафедра	<p>М-1,6.4</p> <p>ТЗ-11,12</p>
3	Діагностика та диференціальна діагностика трематодозів м'ясоїдних (опісторхозу, клонорхозу, меторхозу, метагоніозу, псевдамфістоматозу)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з основними діагностичними ознаками зоопаразитів. 2. Закріплення знань з питань комплексної прижиттєвої та посмертної діагностики цих інвазій. 3. Ознайомлення з арсеналом лікарських препаратів 	2	кафедра	<p>М-1,6</p> <p>ТЗ-11,12</p>
4	Діагностика та диференціальна діагностика акарозів м'ясоїдних (саркоптидозів, отодектозу, демодектозу) та ентомозів (триходектоз, сифонаптероз).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з основними діагностичними ознаками зоопаразитів. 2. Закріплення знань з питань комплексної прижиттєвої та посмертної діагностики цих інвазій. 3. Ознайомлення з арсеналом лікарських препаратів 	2	кафедра	<p>М-1</p> <p>ТЗ-11,12</p>

Змістовний модуль 2**Клінічна діагностика і внутрішні хвороби**

5	Діагностика і терапія незапальних хвороб серцево-судинної системи.	1. Дистрофії міокарда. 2. Застійна кардіоміопатія. 3. Пороки серця.	2	Кафед ра	М-5 ТЗ- 1,2,3,4,5
6	Хвороби системи сечовиділення:	1. Нефрит 2. Нефроз 3. Нефросклероз 4. Уроцистит 5. Сечокам'яна хвороба	2	Кафед ра	М-5, 6 ТЗ- 1,2,3,4,5
7	Алергічні хвороби дрібних тварин	1. Харчова алергія 2. Атиповий дерматит 3. Екземи. 4. Акантокератодермія	2	кафед ра	М-1,5,6 ТЗ-1,2,3,5
Всього годин			14		

САМОСТІЙНА РОБОТА

Розділ дисципліни	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Кількість годин	Форма звітності та контролю
Змістовний модуль 1. ЕПІЗООТОЛОГІЯ	Плани та схеми комплексної імунопрофілактики.	2	Доповідь
	Плани та схеми комплексної вакцинопрофілактики	2	
	Мікроскопічні дослідження шкіри при трихофітозі собак і котів	2	
	Всього	6	
ПАРАЗИТОЛОГІЯ	Токсоплазмоз і саркоцистоз.	2	
	Діагностика та диференціальна діагностика дирофіляріозу у собак і котів	2	
	Діагностика та диференціальна діагностика трихинельозу у собак і котів	2	
	Морфологічна диференціація отоскопічних елементів, виділених збудниками аскаридадозів, стронгілятозів та капіляріозів.	2	
	Всього	8	
Змістовний модуль 2 КЛІНІЧНА ДІАГНОСТИКА І ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ	Диференційна діагностика та особливості лікування хвороб нервової системи у дрібних тварин	4	
	Диференційна діагностика та особливості терапії при хворобах органів ендокринної системи у дрібних тварин.	4	
	Диференційна діагностика та особливості лікування хвороб системи травлення у дрібних тварин.	4	
	Диференційна діагностика та особливості лікування при гіповітамінозах у дрібних тварин	3	
	Диференційна діагностика та особливості лікування хвороб системи сечовиділення у дрібних тварин.	3	
	Всього	18	
Всього годин		32	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дельберт Дж. Карлсон. Домашний ветеринарный справочник для владельцев собак. / Джеймс М Гиффин, Дельберт Дж. Карлсон. – Пер. с англ. Сперанской Е.Н. – «Библиотека американского клуба собаководства». – М.: Центрполиграф – 1997. – 534с.
2. Анатомия собаки: Учебник /Под ред.Н.А. Слесаренко. – С. – Петербург – Москва – Краснодар, 2003. – Т. 1-3.
3. Анатомия собаки и кошки :учебник/Пер. с нем. Е.Болдырев, И. Кравец. – М.: Аквариум, 2003. – 580 с.
4. Науменко В.В. Фізіологія с-г тварин / В.В. Науменко К: 1994.
5. Практикум по физиологии с.- х. животных. / Битюков И.П. и др.. М.: Агропромиздат. 1990.
6. Книга Waltham о кормлении домашних животных. Под. ред. А. Бургера – М.: 1995. – 183с.
7. Клінічна діагностика хвороб тварин./ Левченко В.І , Судаков М.О., Мельник Й.Л. та інші. К.: „Урожай”, - 1995 – 368 с.
8. Физиологические показатели нормы животных. Справочник. / А. Линёва– М.: „Аквариум ЛТД”,-2001 – 256 с.
9. Ветеринарна клінічна біохімія / Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахин І.П. та інші Біла Церква, - 2002. – 400 с.
10. Клінічна біохімія./ Левченко В.І та інші– Біла Церква, 2003. – 257с.
11. Клуб собаководства: сборник / Е.В Котенко., Н.Н. Мешкова М.: Патриот, - 1991. – 120 с.
12. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія/ А.Ф. Каришева–К.: “Вища освіта” –2002 – 132с.
13. Сидоров И.В. Справочник по лечению собак и кошек / И.В.Сидоров– М.; Нива России - 2001.
14. Эпизоотология и инфекционные болезни / А.А. Конопаткин, Б.Т. Артемов, И.А. Бакулов и др.:– М.: Колос,1993. – 342с.
15. Бакулов И.А.. Эпизоотология с микробиологией / В.А. Ведерников А.Л. Семенихин И.А. Бакулова. – М.: Колос,1997.
16. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф.ГалатА.В. Березовский М.П. Прус та інші – К.: „Вища школа”, - 2003 – 464 с.
17. Паразитология и инвазионные болезни животных. / Под ред М.Ш. Абкаева. – М.: Колос, 2002. - 743 с.

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ
ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ,
СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ(М)**

Шифр	Назва методичної розробки
М - 1	Сарбаш Д.В., Кантемир О.В., Слюсаренко Д.В., Цимерман О.О. Ситуаційні завдання. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини Х. – ХЗВІ. – 2014. – 108 с.
М -2	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Нормы потребностей собак разных возрастных групп, в энергии, жирах и углеводах. Методичні рекомендації для студентів І курсу та І технікуму. Х. – ХЗВІ. – 2014. – 24с.
М -3	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Особливості годівлі собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини Х. – ХЗВІ. – 2014. – 82с.
М -4	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Дієтична годівля собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Х. – ХЗВІ. – 2014. – 32с.
М -5	Кокович Н.Я., Бабкина С.И., Методические указания к лабораторным занятиям по клинической диагностике. Раздел «Исследование крови у животных». Х.: ХЗВІ. – 1991. – 40с.
М -6	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Заїка П.О. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентам факультету ветеринарної медицини Х.: РВВ. ХДЗВА 2014 - 34с

**ПЕРЕЛІК ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ
(ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ(ТЗ)**

Шифр	Назва технічних засобів навчання (прилади, інструменти, реактиви)
ТЗ-1	Мультимедійне обладнання
ТЗ-2	Медикаментозні препарати
ТЗ-3	Прилади
ТЗ-4	Розчини
ТЗ-5	Тварини
ТЗ-6	Мікроскоп
ТЗ-7	Слайди
ТЗ-8	Зразки вітамінних препаратів
ТЗ- 9	Муляжі
ТЗ--10	Інструкції
ТЗ - 11	Калькулятор
ТЗ - 12	Таблиці
ТЗ - 13	Зразки раціонів
ТЗ – 14	Зразки заводських кормів

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу, прийнятої в академії

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисципліни, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) – максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та

більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточногоконтролів(усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

При наявності дозволу на автоматичне зарахування іспиту, студент, який своєчасно склав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати іспит автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях, відповіді на індивідуальні тестові та практичні завдання	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
18	5-	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4-	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
13	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3-	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

Самостійна робота оцінюється як сума балів за відповідність і обсяг наданого матеріалу (табл. 4) та балів за захист цього матеріалу (табл. 3).

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

Шкала, бали	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
<i>ПРИКЛАД</i>			
12	44	8	14

Приклад»: 12+44+8+14=78 балів. Добре «С».